

Türkçe

2

**KAZANIM
ODAKLI**

HBA

Konu Anlatımı • Bol Alıştırma
Çözümlü Sorular

tudem®

2.SINIF TÜRKÇE KAZANIM ODAKLI HBA

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ
1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu
DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / ANKARA
0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-078-7
YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041
MATBAA SERTİFİKA NO: 16031

Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Sevgili Öğrenci,

İyi bir eğitim almak, geleceğinizi en iyi ve istediğiniz biçimde şekillendirebilmeniz için en önemli etmendir. İyi bir eğitimin temelinde ise dili doğru ve düzgün kullanmak yatar.

İnsan sosyal bir varlıktır ve tüm hayatı boyunca başkalarıyla iletişim hâindedir. İletişim kurarken de kullandığı en önemli, en temel araç dildir. Dil, seslerden oluşmuş bir anlaşma aracıdır. Doğru edinilen dil becerileri, kişiye hayatı boyunca gerek eğitim alanında gerekse sosyal alanda pek çok avantaj sağlar.

Türkçe dersinin temel amacı, öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma ile ilgili dil becerileri ve zihinsel beceriler kazanmaları, bu becerileri kullanarak kendilerini bireysel ve sosyal yönden geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma ve yazma alışkanlığı edinmeleridir. Dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesi, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri edinmenin ön şartı olarak kabul edilmektedir.

Bu kitapta hayatı şekillendirmede büyük bir öneme sahip olan dil becerilerini geliştirme amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı temel alınmış ve kazanımlar sınıf düzeyine uygun olarak işlenmiştir. Ayrıca tematik yaklaşım benimsenmiş ve kazanımlara, seçkin metinler üzerinden işlevsellik kazandırılmıştır. Bu kitap sayesinde hem Türkçe dersinin kazanımlarını edinecek hem de yeni şekillenmekte olan dil becerilerinizi geliştirme imkânı bulacaksınız.

Başarı dileklerimizle...

Yazı Kurulu

Kazanım Odaklı

: Hepsi 1 Arada

Kısa Bilgi Alanları

Değişen tasarımı daha kolay akılda kalan özet bilgi alanlarından oluştu.

Çözümlü Sorular

✓ işareti ile belirtilen sorular farklı düzeylerde seçildi ve kitabın son bölümünde çözüldü.

Kazanım Odaklı

Kısa bilgi, alıştırmalar ve soru alanları kazanımlara göre düzenlendi.

Örnek Sorular ve Çözümler

Anahtar soru tiplerinde örnek sayısı artırıldı ve çözümler aşama aşama yapıldı.

Testler ve Alıştırmalar

Testler ve alıştırmalar konulara göre düzenlendi.

Bol Alıştırma

Bireysel ve pekiştirici alıştırmalar, kazanımların yerleşmesine daha fazla katkı sağlıyor.

1- Erdemler

NEZAKET KURALLARI.....	8
Alıştırma: Konuşma Balonları.....	10
Alıştırma: Hangi Durum, Hangi İfade?.....	11
Etkinlik: Hatalı Davranışlar.....	12
Alıştırma: Nezaket İfadeleri Ağacı.....	13
Kazanım Pekiştirme Testi.....	14
HARF VE HECE BİLGİSİ,	
SÖZLÜK SIRASI	16
Kitapları Verimli Kullanmak İçin.....	18
Etkinlik: Sözcükleri Sıralayalım.....	19
Etkinlik: Basketbol Oynayalım.....	20
Alıştırma: Hangi Sözcük, Hangi Sıra?.....	21
Alıştırma: Sözcükleri Heceleyelim.....	22
Etkinlik: Eklemeli Bulmaca.....	23
Alıştırma: Doğru Sıralama.....	24
Etkinlik: Sözlük Oluşturalım.....	25
Kazanım Pekiştirme Testi.....	26
NOKTA (.) VE KISA ÇİZGİNİN (-)	
KULLANIMI.....	28
Alıştırma: Nokta Konur mu, Konmaz mı?.....	30
Alıştırma: Doğru Olanları Seçelim.....	31
Okuduğunu Anlama: Tilki ile Oduncu.....	32
Kazanım Pekiştirme Testi.....	36
ŞİR.....	37
Alıştırma: Kanatlı Düşler.....	38
Okuduğunu Anlama: Çocukluğu	
Aklına Gelmiş.....	40
Alıştırma: Pembe Pamuk Şeker.....	44
Kazanım Pekiştirme Testi.....	45
Kavrama Testi.....	47

2 - Çocuk Dünyası

SÖZCÜĞÜN ANLAMI	52
Alıştırma: Oyun Parkı.....	54
Alıştırma: Çağrışımları Ne?.....	55
Etkinlik: Görselli Bulmaca.....	56
Alıştırma: Hangi Sözcük, Hangi Görsel?.....	57
Okuduğunu Anlama: Ressam.....	58
Kazanım Pekiştirme Testi.....	62
VİRGÜLÜN (,) KULLANIMI	64
Alıştırma: Renkli İşaretler.....	65
Alıştırma: Uygun Noktalama.....	66
Alıştırma: Görevi Ne?.....	67
Okuduğunu Anlama: Küçük Mor Balık.....	68
Kazanım Pekiştirme Testi.....	72
HİKÂYE (ÖYKÜ).....	73
Alıştırma: Hikâye Unsurlarını Belirleyelim.....	74
Etkinlik: Görsellerden Hikâyeye.....	75
Kazanım Pekiştirme Testi.....	76
Kavrama Testi.....	77

3- Millî Mücadele ve Atatürk

CÜMLE BİLGİSİ	82
Alıştırma: Sözcük Çarkları.....	85
Alıştırma: Uygun Sözcük, Uygun Görsel.....	86
Alıştırma: Cümleleri Tamamlayalım.....	87
Kazanım Pekiştirme Testi.....	88
BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI.....	89
Alıştırma: Doğru mu, Yanlış mı?.....	90
Alıştırma: Doğrusunu Yazalım.....	91
Etkinlik: Kurallara Uygun Yazıyorum.....	92
Kazanım Pekiştirme Testi.....	93
KESME İŞARETİNİN (') KULLANIMI	94
Alıştırma: Uygun Noktalama İşaretleri.....	95
Okuduğunu Anlama: Atatürk'ün	
Eğitim Hayatı.....	96
Etkinlik: Şifreyi Bulalım.....	99
Kazanım Pekiştirme Testi.....	100
Kavrama Testi.....	101

4- Bilim ve Teknoloji

EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) SÖZCÜKLER 106

Alıştırma: Metindeki Eş Anamlılar.....	107
Etkinlik: Görsellerle Eş Anamlılar	108
Etkinlik: Eş Anamlılarla Bulmaca.....	109
Okuduğunu Anlama: Evreni Keşfediyoruz	110
Kazanım Pekiştirme Testi.....	114

SORU İŞARETİNİN (?) KULLANIMI

VE TEBRİK KARTI YAZIMI 115

Alıştırma: Renkli Noktalamalar.....	116
Alıştırma: Soru Cümleleri Yazalım.....	117
Okuduğunu Anlama: Çekim.....	118
Alıştırma: Tebrik Kartı Yazalım.....	120
Kazanım Pekiştirme Testi.....	121

SORU EKİNİN (Mİ) YAZIMI 122

Alıştırma: Boşluğu Tamamlayalım.....	124
Alıştırma: İşaretleyip Noktalayalım	125
Okuduğunu Anlama: Korkunç Gölge	126
Kazanım Pekiştirme Testi.....	130
Kavrama Testi	131

5 - Millî Kültürümüz

ZİT (KARŞIT) ANLAMLI SÖZCÜKLER 136

Alıştırma: Tam Tersi	137
Etkinlik: Şifre Bulmaca.....	138
Etkinlik: Zıt Anamlılarla Cümle	139
Etkinlik: Zıtlıklardan Öykü.....	140
Okuduğunu Anlama: Teti	142
Kazanım Pekiştirme Testi.....	145

KONUŞMA ÇİZGİSİNİN (–) KULLANIMI 146

Günlük ve Yönergeler	147
Okuduğunu Anlama: Kurtuluş Savaşı'ndan Cumhuriyet'e.....	148
Alıştırma: Metni Noktalayalım	150
Alıştırma: Çocuk Demek, Yarın Demektir	151
Etkinlik: Günlük Yazalım	154
Kazanım Pekiştirme Testi.....	155
Kavrama Testi	156

6 - Okuma Kültürü

OKUDUĞUNU ANLAMA 162

Okuduğunu Anlama: Karga ile Tilki	164
Alıştırma: Şiire Göre Yanıtlayalım	167
Okuduğunu Anlama: Yaban Arıları ile Bal Arıları	168
Alıştırma: Şiiri Anlayalım.....	170
Etkinlik: Kütüphane Formu	171
Etkinlik: Yağmur Saçlı Kız.....	172

Etkinlik: Son Yazalım	174
Kazanım Pekiştirme Testi.....	175

ÜNLEM İŞARETİNİN (!) KULLANIMI.....176

Alıştırma: Hangi İşaret?.....	177
Alıştırma: Noktalayalım	178
Alıştırma: Gezi Formu Oluşturalım.....	179
Okuduğunu Anlama: Bir Tatil Gezisi	180
Kazanım Pekiştirme Testi.....	184
Kavrama Testi	185

7- Sağlık ve Spor

GÖRSEL OKUMA..... 190

Etkinlik: Görsellerin Oluş Sırası	191
Etkinlik: Görselli Masal.....	192
Etkinlik: Bir Orman Macerası.....	194
Etkinlik: Geri Dönüşüm Kutuları	197
Okuduğunu Anlama: Trafik İşaretleri ve Anlamları.....	198
Etkinlik: Trafikteki Davranışlar	200
Etkinlik: Uçurtma Yapalım.....	201
Okuduğunu Anlama: Sağlığına Dikkat Et.....	202
Kazanım Pekiştirme Testi.....	203
Kavrama Testi	204

8- Doğa ve Evren

OKUMA VE YAZMA ÇALIŞMALARI208

Hazırlık Çalışması	208
Okuduğunu Anlama: Heidi (Haydi).....	209
Etkinlik: Rengârenk Şifre	213
Etkinlik: Bilmece.....	214
Etkinlik: Şifreyi Çözün	215
Okuduğunu Anlama: Bizim Aile	216
Okuduğunu Anlama: Hayvanlar Kentlerde Bizimle Birlikte.....	218
Hazırlık Çalışması	220
Okuduğunu Anlama: Doğal Afetler	221
Alıştırma: Yakarış	224
Alıştırma: Anamlı ve Kurallı Cümleler Yazalım.....	225
Alıştırma: Düzenleyelim.....	226
Kazanım Pekiştirme Testi.....	227
Kavrama Testi	228

Yanıt Anahtarı

Yanıt Anahtarı.....	231
Kaynakça.....	272

1. Bölüm: Nezaket Kuralları**T.2.1. DİNLEME/İZLEME**

T.2.1.8. Dinleme stratejilerini uygular.

T.2.2. KONUŞMA

T.2.2.4. Konuşma stratejilerini uygular.

2. Bölüm: Harf ve Hece Bilgisi, Sözlük Sırası**T.2.3. OKUMA - Akıcı Okuma**

T.2.3.1. Okuma materyallerindeki temel bölümleri tanır.

T.2.3. OKUMA - Söz Varlığı

T.2.3.7. Görselden/görsellerden hareketle bilmediği kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.

3. Bölüm: Nokta (.) ve Kısa Çizginin (-) Kullanımı**T.2.3. OKUMA - Akıcı Okuma**

T.2.3.2. Noktalama işaretlerine dikkat ederek okur.

T.2.4. YAZMA

T.2.4.8. Büyük harf ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.

T.2.4.10. Yazdıklarını düzenler.

4. Bölüm: Şiir**T.2.3. OKUMA - Akıcı Okuma**

T.2.3.3. Vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okur.

T.2.3.4. Şiir okur.

T.2.3. OKUMA - Anlama

T.2.3.16. Metin türlerini tanır.

T.2.4. YAZMA

T.2.4.2. Şiir yazar.

T.2.4.11. Yazdıklarını paylaşır.

T.2.4.12. Yazma çalışmalarını yapar.

NEZAKET KURALLARI

Başkalarına karşı saygılı ve incelikli davranmaya **nezaket** denir. Günlük hayatımızda evde, okulda, sokakta, telefonda, ulaşım araçlarında vb. başkalarıyla iletişim hâlindeyiz. Kurduğumuz bu iletişim sırasında nezaket ve görgü kurallarına uygun davranmalıyız.

Doğum günün kutlu olsun Ali. Bu sana aldığım hediye.

ÖRNEK

Babası, Ali'ye doğum gününde bir hediye almıştır. Buna göre yandaki konuşma balonunu doldurun.

Çözüm: Babası, Ali'ye hediye olarak incelik göstermiştir. O hâlde Ali de babasının bu davranışına "Teşekkür ederim." diyerek karşılık vermelidir.

Aşağıdaki şekilde en çok kullanılan nezaket ifadeleri gösterilmiştir.

Sözlü iletişimin temel unsurları konuşma ve dinlemedir. Günlük hayatımızda özellikle de okulda konuşma ve dinleme kurallarına uygun davranmak gereklidir.

Dinleme Kuralları

- Dikkatimizi dinlediğimize yoğunlaştırmalıyız.
- Konuşanın dikkatini dağıtacak hareketlerde bulunmamalıyız.
- Konuşanın sözünü kesmemeliyiz.
- Soru soracaksak ya da konuyla ilgili bir şeyler söyleyeceksek konuşanın sözünün bitmesini beklemeli ve söz almalıyız.
- Gerekli gördüğümüz kısımları kısaca not almalıyız.
- Nezaket kurallarına uygun dinleme yapmalıyız.

Konuşma Kuralları

- Konuşma sırasında konu dışına çıkmamalıyız.
- Dinleyicilere uygun hitap ifadeleri kullanmalıyız.
- Dinleyicilerle göz teması kurmalıyız.
- Kelimeleri doğru telaffuz etmeli, yerinde ve anlamına uygun olarak kullanmalıyız.
- İşitilebilir bir ses tonuyla konuşmalıyız.
- Beden dilimizi doğru ve etkili kullanmalıyız.
- Bir konu hakkında bilgi verici bir konuşma yapacaksak önceden hazırlanmalıyız.

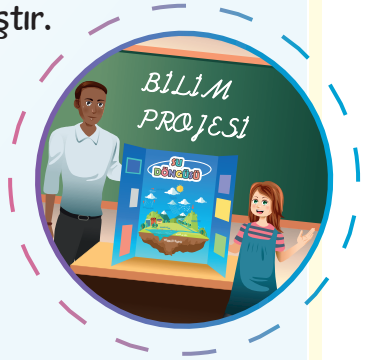
ÖRNEK

Büşra, bugünkü derste su döngüsü ile ilgili bir konuşma yapmıştır.

Buna göre yandaki görselden yola çıkarak Büşra'nın ve arkadaşlarının uyduğu dinleme ve konuşma kurallarının neler olduğunu yazın.

Çözüm: Büşra, belli bir konu hakkında konuşma yapmıştır.

Konusuyla ilgili bir afiş konuşmasında kullanmıştır. Yani konuşması için gerekli hazırlıkları yapmıştır. Konuşma sırasında el ve kol hareketlerinden yararlandığını görüyoruz. Yani beden dilini etkili kullanmıştır. Onu dinleyen arkadaşlarıyla göz teması kurmuştur. Dinleyiciler ise başka bir şeyle ilgilenmemektedir. Yani dikkatlerini dinlediklerine yoğunlaştırmışlardır.

Aşağıdaki konuşma balonlarını uygun nezaket sözlerini de kullanarak doldurun.

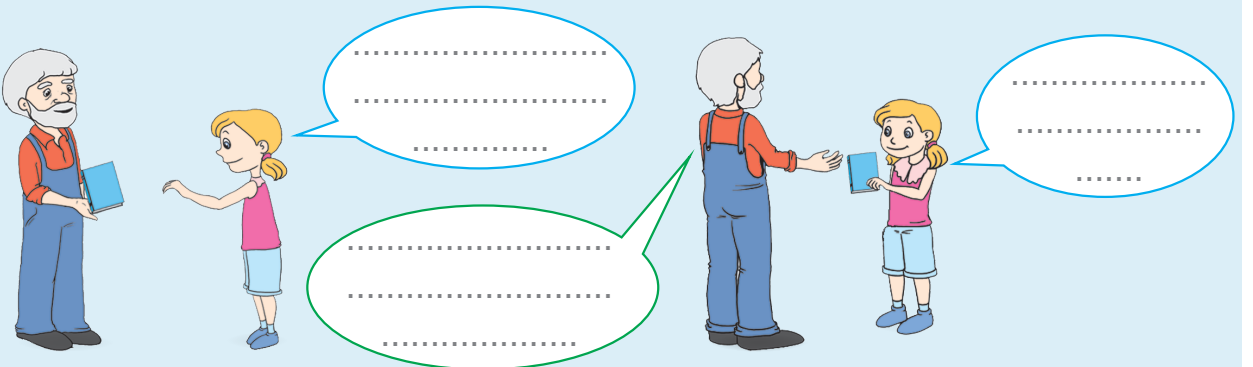
1 Emre, arkadaşı Murat'a çikolata ikram eder:

2 Beliz, yolda karşılaştığı yaşlı bir kadına paketleri taşımasında yardım eder:

3 Ece, komşuları Erdal Bey'den okumak için ödünç bir kitap ister:

Alıştırma: Hangi Durum, Hangi İfade? ● ●

TEMA 1 // Erdemler

Aşağıda bazı nezaket ifadeleri verilmiştir. Görsellerin altına bu ifadelerden uygun olanını yazın.

- Kolay gelsin.
- Geçmiş olsun.
- Güle güle kullan.
- İyi yolculuklar.
- Afiyet olsun.
- Tanıştığımıza memnun oldum.

1

.....

.....

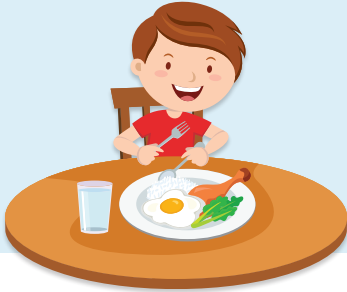
2

.....

.....

3

.....

.....

4

.....

.....

5

.....

.....

6

.....

.....

● ● Etkinlik: Hatalı Davranışlar

Aşağıdaki görsellerde hatalı olan davranışları tespit edin. Bu hatalı davranışların nasıl düzeltileceğini boşluklara yazın.

1

.....

.....

.....

.....

.....

2

.....

.....

.....

.....

.....

3

.....

.....

.....

.....

.....

4

.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki metinde geçen nezaket ifadelerini "nezaket ifadeleri ağacı"na yazın.

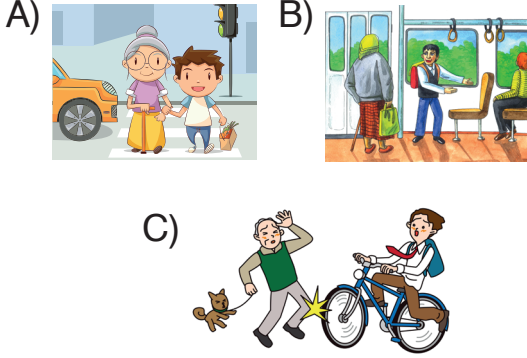
O gün biraz rahatsızlandığım için okula gidememiştim. Annem, benim için çorba ve en sevdiğim tatlıdan yapmıştı. Akşamüzeri kapı çaldı. Annemin "Buyurun çocuklar, hoş geldiniz." dediğini işittiğimde arkadaşlarımın beni ziyarete geldiğini anladım. Ebrar, Yağmur ve Cenk, hep bir ağızdan "Geçmiş olsun." diyerek yanıma geldi. Onlara o gün okulda neler yaptıklarını sordum. Cenk, her zamanki gibi heyecanlı heyecanlı anlatmaya koyuldu. Yaptıkları maçı anlatmaya öylesine kaptırmıştı ki kendini sehpanın üzerindeki nasıl devirdiğine o da şaşırı. "Af edersiniz!" deyip etrafı toparlamaya başladı. Neyse ki o sırada annem, tatlı servisleriyle odaya geldi ve duruma el koydu. Hep birlikte annemin tatlısını afiyetle yedik. Ebrar, "Yeşim Teyze, ellerinize sağlık. Çok leziz olmuş." diyerek anneme beğenilerini ilettiler. Annem, "Afiyet olsun çocuklar. İsteyen olursa biraz daha tatlı getirebilirim." dedi ve hepimiz birden biraz daha tatlı yedik. Saatin ilerlediğini fark eden arkadaşlarım artık evlerine dönecekti. "Güle güle arkadaşlar. Yarın okulda görüşürüz." dedim. O gün arkadaşlığın ne kadar önemli olduğunu anladım. Hastalandığım için üzülmüştüm ama beni seven arkadaşlarım olduğu için de kendimi çok şanslı hissetmiştim.

Yazı Kurulu

Nezaket Kuralları

1. Aşağıdaki görsellerin hangisinde nezaket kurallarına uygun davranılmamıştır?

2.

Durumlar

1. Yolda yürürken yanlışlıkla birine çarptığımızda
2. Sofradan kalkarken
3. Başkasından bir şey isterken

İfadeler

- Lütfen.
- ▲ Kusura bakmayın.
- Afiyet olsun.

Numaralanmış durumlar, sembollerle gösterilen ifadelerle eşleştirilecektir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- A) 1 – ■ B) 1 – ▲ C) 1 – ●
 2 – ▲ 2 – ■ 2 – ■
 3 – ● 3 – ● 3 – ▲

3. Aşağıdakilerden hangisi hatalıdır?

- A) Derse geç kaldığımızda kapıyı çalmadan içeri girmeliyiz.
- B) Biri bize seslendiğinde "Efendim." ya da "Buyurun" diye karşılık vermeliyiz.
- C) Birine telefon ettiğimizde öncelikle kendimizi tanıtmalıyız.

4.

Şanslı'nın kemiğe ulaşması için ona kemik veren sahibine söyleyeceği uygun nezaket ifadesinin bulunduğu yolu izlemesi gerekmektedir.

Buna göre Şanslı hangi yolu izlemelidir?

- A) Rica ederim.
- B) Lütfen.
- C) Teşekkürler.

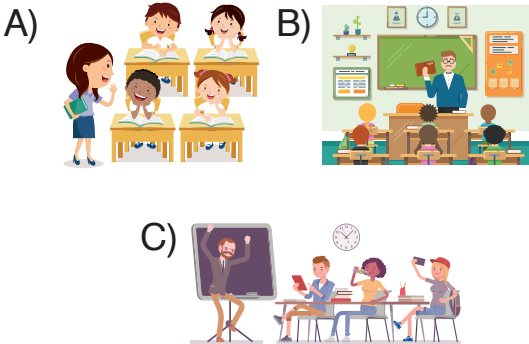
5. Emre, dersteyken şu davranış-
larda bulunmuştur:

1. Dersi dikkatini yoğunlaştırarak dinlemiştir.
2. Gerekli gördüğü yerleri not almıştır.
3. Öğretmenin konuşması bitmeden söz alamaya çalışmıştır.

Buna göre Emre'nin doğru olan davranışları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1 ve 2 B) 1 ve 3
C) 2 ve 3

6. Aşağıdaki görsellerin hangisinde dinleme kurallarına uyulmamıştır?

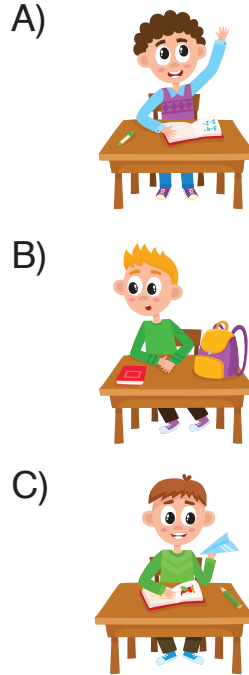

7. Ahmet, "nezaket kuralları" ile ilgili bir konuşma yapacaktır.

Bu konuşmasında aşağıdaki cümlelerden hangisine yer vermesi uygun değildir?

- A) Birbirimize karşı incelikli davranmalıyız.
- B) Ne olursa olsun her durumda öncelikle kendimiz konuşmalıyız.
- C) Başkalarıyla olan ilişkilerimizde her zaman ölçülü davranmalıyız.

8. Aşağıdaki öğrencilerden hangisi dinleme kurallarına uygun davranmıştır?

ALFABEMİZ

Sesleri yazıda göstermemizi sağlayan işaretlere **harf** denir. Türkçede yirmi dokuz (29) tane harf bulunmaktadır. Bu yirmi dokuz harfin hem küçük hem büyük şekilleri vardır.

Dilimizdeki harflerin tamamı, alfabe de yer almaktadır. Bu harfler alfabe de belli bir sıraya göre dizilmiştir. O hâlde **alfabe** bir dildeki harflerin belli bir sıraya göre dizilmiş biçimidir. Harflerin alfabe de belirli bir düzene, sıraya göre dizilimine **alfabetik sıra (abece sırası)** denir.

Dilimizdeki harflerin büyük ve küçük biçimlerinin alfabetik sırası aşağıdaki gibidir:

1 A a	2 B b	3 C c	4 Ç ç	5 D d
6 E e	7 F f	8 G g	9 Ğ ğ	10 H h
11 I ı	12 İ i	13 J j	14 K k	15 L l
16 M m	17 N n	18 O o	19 Ö ö	20 P p
21 R r	22 S s	23 Ş ş	24 T t	25 U u
26 Ü ü	27 V v	28 Y y	29 Z z	